

Часто в сучасній німецькій мові спостерігаються похідні основи, значення яких не випливає зі значень їхніх складників та семантики тієї моделі, за якою вони виникли, наприклад: herrlich, bekommen, gehören, pfiffig і т. ін. Значення таких слів не адекватне їхній словотвірній структурі і не містить у формулі свого тлумачення твірну основу. Причина виникнення їх полягає в тому, що відтворенню основи в точно окресленій серії слів із спільним словотвірним значенням на рівні парадигматики протистоїть процес переосмислення її в синтагматиці. Це зумовлює вживання похідного слова, що містить у своєму складі цю основу, у новому для нього оточенні [4].

Отже, словотвір надзвичайно поширений у німецькій мові і є однією з характерних відмінностей між німецькою та іншими мовами. Німецькі складні слова загалом мають тенденцію бути бінарними структурами, що складаються з двох прямих компонентів, а кількість кореневих морфем може бути більше двох.

Література

1. Гаврилова І. Лексико-граматичні особливості словотворення в сучасній німецькій мові. *Мовознавство. Літературознавство. Актуальні питання гуманітарних наук*, 2020, № 31, Т. 1. С. 285–289.

2. Мирошниченко Л. І. Афіксація і субстантивізація як типологічно характерні способи словотворення в німецькій та українській мовах. *Держава та регіони: Серія: Гуманітарні Науки*, 2011, № 4. С. 68–71.

3. Росовська В.О. Типи словотвору в сучасній німецькій мові. URL: [https://kurs841.wordpress.com/розділ – 1-словотвір-у-німецькій-мові-шл/](https://kurs841.wordpress.com/розділ-1-словотвір-у-німецькій-мові-шл/) (дата звернення: 12.04.2023).

4. Ситюк, В.В., Кульчицький В.І. Затемнення мотивації та словотвірні конструкції віддієслівних прикметників у сучасній німецькій мові. *Закарпатські філологічні студії. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2020, Т. 2, № 13. С. 162–167.*

УДК 811.112.2'282.2 (436)

*Ю.Ю. Різник, викладач
С.С. Требка, студентка групи 101-ФО
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ АВСТРІЇ

Кожна зміна в суспільстві, чи то технологічний прогрес, чи то політичні чи політичні події, знаходять своє відображення в мові і, насамперед, у лексиці. Зміни у лексичній структурі будь-якої мови є найшвидшими та найрепрезентативнішими, саме тому вони часто стають

об'єктом лінгвістичних досліджень. Лексичний склад сучасної німецької мови, незважаючи на його різноманітність, є добре дослідженою та кодифікованою у численних словниках та підручниках. Однак, як плюрицентрична мова з кількома національними центрами, німецька демонструє значні граматичні, фонологічні, прагматичні та, насамперед, лексичні відмінності між її стандартними варіантами.

Розподіл загальнонімецької мовної спільноти на кілька мовленнєвих, комунікативних, підкріплений довготривалим екстралінгвістичним історичним досвідом, суспільним буттям, призивів до формування окремих національних культур, а згодом і до диференціації однієї мови на національні варіанти [1].

Коли говоримо про німецьку мову в Австрії, то маємо на увазі всі варіанти австрійської стандартної німецької мови, які визнані в цій країні. Використовуємо термін «австрійський варіант німецької мови» або «австрійська німецька» для позначення мовних, культурних і соціально-прагматичних особливостей німецької мови в Австрії.

Для визначення характеристик національного варіанту важливими є такі ознаки: його регіональна специфіка; важливість мовленнєвих моделей для вираження соціальної ідентифікації; соціолінгвістичний статус і визнання національного варіанта як засобу спілкування в межах держави та за її межами залежно від мети та комунікативної ситуації [3].

У випадку з австрійським варіантом німецької мови процес кодифікації є складним, оскільки важко провести межу між австрійським, баварським і південно німецьким варіантами німецької мови, оскільки не існує чіткого набору інструментів для розрізнення специфічних лексичних одиниць за територіальною ознакою.

У Австрії можна побачити чотири мовні групи: Перша група – це люди, що розмовляють тільки на діалекті, але можуть, хоч і з труднощами, адекватно висловлюватися літературною мовою. Друга група розмовляє тільки на діалекті і не знайома з писемною мовою, при цьому страждаючи і намагаючись з надмірним напруженням і помилками говорити літературною. Третя група з дитинства розмовляє літературною мовою і вбачає в цьому символ вищого соціального стану і категорично відкидає діалект. Четверта група – це ті, хто з дитинства знайомі з літературним стандартом і використовують його там, де потрібно [4].

На сучасному рівні розвитку австрійського узусу відрізняють лексичні, граматичні, орфографічні, фонетичні та фразеологічні відмінності від літературної німецької мови. Лексичні відмінності австрійського та німецького літературних мов носять кількісний характер і зустрічаються майже в усіх сферах життя, наприклад, в сфері управління, політики та права в Австрії використовують численні власні слова. Чимало юридичних термінів в австрійському варіанті походить з латини, у той час коли в Німеччині використовують власні німецькі терміни. Крім того,

дуже багато австріцизмів можна зустріти в назвах продуктів, овочів, фруктів та страв. Цікавим є той факт, що в Австрії по іншому утворюються форми привітання [2].

Основним питанням дослідження є співвідношення між стандартною формою мови в Німеччині та її варіантом в Австрії. З одного боку, на систему австрійського варіанту німецької мови сильно впливає система німецької мови в Німеччині, але з іншого боку цей варіант німецької мови існує на окремій території Австрії, де він залежить від економічних, соціальних, історико-культурних факторів країни.

Австрійський варіант німецької мови утворює власні варіанти лексем, що відображають особливий австрійський спосіб життя. Своєрідні економічні, історичні та культурні умови сформували таке середовище для мови, що вона почала розвиватися власним шляхом.

Отже, австрійський варіант німецької мови має тісні зв'язки з системою інших мов, а також з системою німецької мови Німеччини, але розвивається власним шляхом, що зумовлено певними внутрішніми та зовнішніми чинниками.

Література

1. Барабаш О.Ю. Лексико-семантичні особливості австрійського та швейцарського варіантів німецької мови. URL: <http://surl.li/gihee> (дата звернення: 12.04.2023).

2. Березняк О.П. Лексико-граматичні особливості австрійського варіанта німецької мови. URL: <http://surl.li/galz> (дата звернення: 12.04.2023).

3. Карпик М.І. Плюрицентрична мова як консолідуючий фактор різних націй та культур. Науково-практична конференція, 2022. С. 33–35.

4. Максименко Н.А. Австрійський та швейцарський варіанти німецької літературної мови. URL: <https://lib.chmni.edu.ua/pdf/naukpraci/movoznavtvo/2010/119-106-7.pdf> (дата звернення: 12.04.2023).

UDC 802.0

*A. Holota, student, group 201-HO
Scientific adviser – O. Balatska, PhD, Associate Professor
National University “Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic”*

THE IMPACT OF THE LATIN LANGUAGE ON THE ENGLISH LANGUAGE: LEXICAL ASPECT

Borrowing or loanword is an element of a foreign language that was transferred from one language into another as a result of people's contacts, as well as the very process of transferring elements of one language into another.

It is interesting to note that the English language has many words of foreign origin, the number of which is approximately 70% and all the rest have English roots. This phenomenon was caused by significant influence of Celtic,